

Chaja Polak

Eden

Mijn eerste liefde

Cossee
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Cossee, Amsterdam. Ook tekst- en datamining van deze uitgave is zonder schriftelijke toestemming van de uitgeverij niet toegestaan.

© 2026 Chaja Polak

en Uitgeverij Cossee bv, Amsterdam

Omslagontwerp © Boris Snauwaert

Auteursfoto ©

Typografie binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

Druk Wilco bv, Amersfoort

ISBN 978 94 6452 278 5 | NUR 320

E-ISBN 978 94 6452 270 9

voor Ellen en Hans,
mijn zus en broer

I

Mijn eerste liefde, dat was 'mijn juffrouw'. Een liefde die altijd zou blijven en nooit voorbij zou gaan. En al kon ik later in mijn leven weleens vol wrok zitten jegens haar, toch zouden mijn gevoelens nooit veranderen en bleef ze mijn eerste grote liefde.

Het huis waarin we woonden, zij en ik, was een huis vol zonlicht, ook 's nachts, al was het dan een ander zonlicht, het zonlicht van haar lichaam, de geur van haar lichaam en de warmte van haar lichaam waar ik tegen aankroop en in wegzonk. En waar het goed was. Ons huis, het huis van haar en mij, had een serre met openslaande

deuren naar een tuin. En we waren er alleen, alleen met zijn tweeën.

Ik hield ervan naar de tuin te kijken, naar de bomen en bloemen in het gras en naar de vogels, vogels waren er ook. Maar de tuin binnengaan durfde ik niet, en dat hoefde ook niet van haar. In ons huis was het zo mooi, de grote kamer, de serre, de houten planken op de vloer en op de planken een matras. Daarop sliepen wij, mijn juffrouw en ik. Ook overdag lagen we daar en keken door de wijd opengeslagen deuren van de serre naar buiten, we keken naar het wiegen van de bomen en naar de bolle witte wolken die langsdreven door het blauw van de hemel. Waarheen de wolken dreven, wist ik niet, en zij kon het me ook niet vertellen. Maar de bomen bleven wel in onze tuin, ze wilden er niet weg. De zon scheen er altijd en legde lichtende kleden op de houten planken. Ons matras lag daar middenin. Zodra het zonnekleed zich verplaatste, verplaatsten mijn juffrouw en ik ons matras en schoven die het nieuwe zonnekleed binnen. Zo lagen we daar

samen, dicht tegen elkaar aan, en de zon verwarmde ons. We hadden niets nodig, alleen elkaar. En we gingen nooit naar buiten, we gingen nooit de straat op, dat hoefde niet. Zolang we maar met z'n tweeën waren, zij en ik, in het mooie huis met de serre en de openslaande deuren en de zon en ons matras.

*

Eerst logeerden we in een ander huis, bij vreemde mensen. Hen kende ik niet, ik herkende ze niet toen twee mannen mij naar hun huis brachten. Ik wist zeker dat ik ze nooit eerder had gezien. Haar herkende ik wel natuurlijk. Zij was daar ook en ik wist het onmiddellijk, al geloofden ze me niet, want ik was nog te klein. Dat zeiden ze. En ze zeiden: 'Het kan niet dat je haar herkent.' Maar het was wel zo. In dat huis sliep ik in de onderste lade van een kast, een hoge donkere kast. In die lade hadden ze voor mij een bed opgemaakt. En vlak naast me op de grond sliep zij.

Wanneer ik me in het zwart van de nacht oprichtte, naar de zijkant van de lade schoof en mijn arm over de rand stak, kon ik haar aanraken. Dat deed ik steeds weer, steeds weer voelde ik of zij daar nog naast me lag.

*

Soms kwam er in ons huis met de serre een man op bezoek. Mijn juffrouw was blij hem te zien, en ik ook, ik was ook blij. Een grote man was het, met kleine zwarte krullen en een rond brilletje, zijn ogen lachten me toe door de glazen van dat brilletje. Een goede vriend van mij, zei ze. Maar gelukkig ging hij ook weer weg, en 's nachts sliep ik weer tegen haar warme lichaam aan en het was of ik in haar lichaam sliep, binnen in haar lichaam.

*